

"No s'entén la història actual sense la generositat de l'Església antifranquista"

Dl, 18/04/2016 per Catalunya Religió

(Glòria Barrete –CR) Ser un gran exercici de justícia i memòria. Aquest és l'objectiu de fons que persegueix el documental *Santuaris de l'antifranquisme. Religiosos catalans que van lluitar contra la dictadura* i que des de la seva estrena ja s'ha projectat a diversos cinemes i indrets. Dilluns passat es visionava a la Facultat de Comunicació Blanquerna, una sessió promoguda per l'Observatori Blanquerna de Comunicació, Religió i Cultura, "que buscava suscitar la reflexió i mostrar evidències d'una Església compromesa amb el país i amb els drets humans".

"Aquests religiosos i religioses van jugar un paper important en la configuració de la nostra història", ha recordat **Josep Carles Rius**, president de la [fundació Periodisme Plural](#), entitat productora del documental, "no s'entendria la història d'ara sense la generositat d'aquella part de l'Església".

Una feina col·lectiva amb voluntat de "recuperar la memòria de Catalunya, sovint oblidada", ha remarcat la periodista **Lúcia Oliva**, directora del documental, "es retrata una Església que llegia l'Evangeli de manera diferent a la de la jerarquia de l'època".

Una Església compromesa, rebel amb la jerarquia, i que va contribuir a que la societat avancés. El documental recull testimonis de monges i capellans que creien en una nova teologia inspirada en el Concili Vaticà II. Ells la van dur a la pràctica.

Un compromís des de la base

Josep Bigordà, rector aleshores de la parròquia de Sant Medir a Barcelona va amagar una seixantena de persones. "S'havia de demanar permís als bisbes perquè la policia pogués entrar en una església, era l'únic lloc on reunir-se". Bigordà i els seus col·laboradors van pensar que calia utilitzar aquest privilegi per obrir la

parròquia als grups clandestins. "Això no era legal, però sí legítim". El 1964 es constitueix a la parròquia de Sant Medir de Barcelona la primera comissió del que serà Comissions Obreres.

Jaume Sayrach, rector a l'època de la parròquia Sant Joan Baptista del barri Fondo de Santa Coloma de Gramenet, va rebre l'encàrrec d'aquesta parròquia quan era ben jove. "Era una parròquia nova confiada a joves sorgits del Concili Vaticà II i que teníem com a referents a teòlegs francesos i alemanys". Per a Sayrach es tractava de "fer el paradís a la terra", i se'ls va acabar anomenant "els cures comunistes o els cures 'rojos'".

Lluís Hernández, rector aquells anys del barri de les Oliveres a Santa Coloma de Gramenet va donar un pas més en la lluita i va entrar en política. "Vaig arribar de Llatinoamèrica amb el revulsiu de la teologia de l'alliberament i em vaig posar a viure com un veí més". Es va implicar en la lluita del barri i era a casa seva on celebraven les eucaristies. La situació al barri era de gran precarietat. Va ser el primer capellà que va entrar a militar al PSUC. Va morir al juliol del 2015.

Ressò internacional

El documental també repassa fites històriques que es commemoren enguany. La caputxinada, amb el testimoni del caputxí **Joan Botam**, i la manifestació de capellans l'11 de maig del 1966.

Ricard Pedrals, Eduard Fornés, Josep Dalmau, o Joan Soler, són alguns dels capellans que relaten aquells moments viscuts. "Més d'un centenar de capellans ens vam manifestar des de la catedral de Barcelona fins a la comissaria de la Via Laietana". Els grisos van carregar contra els religiosos, els van apallissar i alguns van ser detinguts i enviats a presó. La protesta dels capellans va ser portada a molts diaris internacionals que van posar de manifest que hi havia dues maneres d'entendre l'Església a Catalunya i concretava que existia ja "una Església disconforme amb el franquisme".

La vida contemplativa d'aquells anys també hi va jugar un paper cabdal en la lluita antifranquista. Al monestir de Sant Pere de les Puel·les s'imprimien els planfets dels sindicats i la propaganda catalanista. La germana **Gertrudis Nin** també recorda la mort de l'**abat Escarré** com un punt d'inflexió. "Vam acollir el cos de l'abat, que era contrari al règim, i cantàvem les cançons en català. Va ser l'única vegada que he donat gràcies de tenir les reixes".

Un altre dels actes reivindicatius i que va tenir ressò internacional va ser la tancada d'intel·lectuals i artistes el 1970 a Montserrat. Demanaven amnistia general pels condemnats a Burgos però finalment, al contrari de la Caputxinada, la policia no va entrar al monestir. "El preu polític de profanació de Montserrat hagués estat altíssim", recorda el monjo **Hilari Raguer**, "i és per això que els grisos no hi van entrar".

El 7 de novembre de 1971 la parròquia de Sant Agustí de Barcelona va acollir l'assemblea de Catalunya. **Mn Juncà**, rector aleshores, recorda que va ser una reunió que va aplegar "tots els partits catalans i associacions, les forces vives del país totes juntes", i afirma que "sense la cobertura de l'Església d'aquell moment l'Assemblea no hagués avançat".

Són molts els actes, reivindicacions i gestos de l'Església catalana de l'època en

contra de la dictadura franquista. El documental en relata molts més i és reflex d'una lluita constant, amagada i oblidada que ha permès la societat catalana avançar. **Joan Gómez**, tècnic de la direcció general d'Afers Religiosos de la Generalitat, recorda que "el documental ha de servir per veure que en totes les religions hi ha sectors profètics que lluiten per un món més just".

El documental es projectarà de nou el 6 de maig al Centre de Lectura de Reus.